

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kanser, günümüzün en yaygın ve ölümcül hastalıklarından biri olarak ülkemizde de ciddi bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de kanser vakalarının sayısı her geçen yıl artmakta; bu artış, çevresel faktörlerden beslenme alışkanlıklarına, tarımda kullanılan kimyasal maddelerden hava kirliliğine kadar pek çok değişkenle doğrudan ilişkilidir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Uluslararası Kanser Araştırmaları Ajansı’nın (IARC) 2023 verilerine göre, Türkiye’de kanser görülme sıklığı OECD ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Sağlık Bakanlığı istatistiklerine göre, 2020 yılında 233 bin 834 yeni kanser vakası kaydedilirken, 2022’de bu rakam 240 bin 13’e yükselmiştir. Aynı dönemde kanser kaynaklı ölüm sayısı 126 bin 335’ten 129 bin 672’ye çıkmıştır. Bu tablo, sadece iki yılda vaka sayısında %2,7, ölüm sayısında ise %2,6 oranında artış anlamına gelmektedir.

Çevresel faktörler, kanser vakalarının artışında en önemli unsurlardan biridir. Türkiye’de pestisit (tarım zehri) kullanımı 2021’de 52,97 milyon litre iken 2023 yılında 57,77 milyon litreye ulaşmıştır. Yani sadece iki yılda pestisit kullanımı yaklaşık %9 oranında artmıştır. Tarım ürünlerinde yapılan analizlerde ortalama %5–6,5 seviyesinde pestisit kalıntısı bulunması, halk sağlığını doğrudan tehdit etmektedir. Bu durum, uzun vadede özellikle çocuklar, yaşlılar ve bağışıklık sistemi zayıf bireyler için ciddi bir risk oluşturmaktadır.

2024 yılında Türkiye, yaklaşık 450 bin ton plastik atık ithal etmiş ve Avrupa’nın en fazla plastik atık alan ülkelerinden biri olmuştur. Bu atıkların önemli bir kısmı kontrolsüz koşullarda işlenmekte, yakılmakta ya da doğaya bırakılmaktadır. Özellikle Adana gibi bölgelerde yapılan ölçümler, geri dönüşüm tesisleri çevresindeki toprakta kanserojen dioksin düzeylerinin güvenli sınırın yüz binlerce katına ulaştığını göstermiştir. Bu durum, yalnızca çevreyi değil halk sağlığını da ciddi şekilde tehdit etmektedir.

Tüm bu veriler, kanserin sadece bir tedavi meselesi değil, aynı zamanda bir çevresel ve sosyal politika sorunu olduğunu göstermektedir. Ancak mevcut sağlık politikalarında, kaynakların büyük bölümü tedavi hizmetlerine ayrılmakta; erken teşhis, koruyucu sağlık hizmetleri ve halk sağlığını tehdit eden çevresel risklerin azaltılmasına yönelik önlemler yeterince güçlü bir şekilde planlanmamaktadır. Oysa kanserle etkin mücadele, çevresel faktörlerin kaynağında önlenmesi, gıda güvenliğinin sağlanması, pestisit kullanımının denetlenmesi, hava kirliliğinin azaltılması ve erken teşhis kapasitesinin artırılmasıyla mümkündür.

Ayrıca, kanser tarama programlarının erişilebilirliği, toplumun erken teşhise yönlendirilmesi, kırsal alanlarda sağlık hizmetlerine ulaşım gibi başlıklar da kapsamlı bir şekilde incelenmelidir. Kanser sadece bireysel bir hastalık değil, toplumun tüm katmanlarını etkileyen bir adalet ve sosyal politika meselesidir.

Bu gerekçelerle; Türkiye’de kanser vakalarının son beş yıldaki bölgesel ve demografik dağılımının detaylı şekilde incelenmesi, pestisit kullanımı, hava kirliliği ve diğer çevresel risk faktörlerinin kanser üzerindeki etkisinin araştırılması, gıda güvenliği denetimlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi, erken teşhis ve önleyici sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması için mevcut eksikliklerin tespit edilmesi, tedavi odaklı sağlık politikalarının yanı sıra koruyucu sağlık politikalarını güçlendirecek yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması arz ederiz.

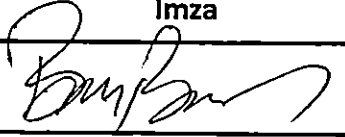
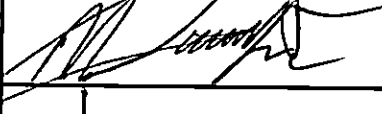
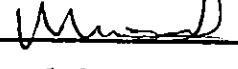
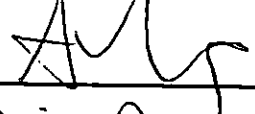
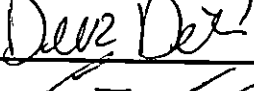
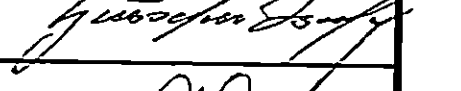
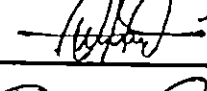
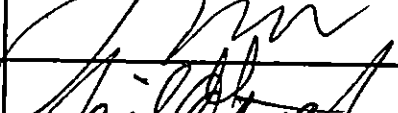
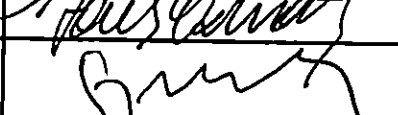
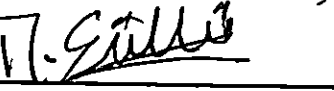
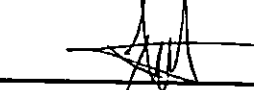
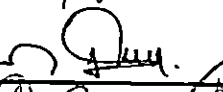
Mersin Mu.
Talet DİNAR
Talet

Bu-hatır Brüt
Adnan M

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

1327. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Bekir Başerengen	Meris	
Olca Korumaz	Ankara	
Mehmet Tehtasra	Cerism	
Muhir Kankar	Kocaeli	
Mustafa Eröken	Ankara	
Aliye Coşar	Ankara	
Aşkın Genç	KAYSERİ	
Deniz Demir	Ankara	
GÜRSEL EROL	Elazığ	
Ali ÖZTÜNG	Kahramanmaraş	
Cemal BENGİMURAT	İstanbul	
Sevit Torun	Sivas	
Faik ÖZTARAK	Tekirdağ	
Av. Dr. M. Şeyh BAKIR	KULLU Diyarbakır	
Ergin AURAY	İstanbul Mr.	
Vale Nur SÜLLÜ	ESKİŞEHİR	
Şükrüman Bilbul	Aydın	
Nurhayat Altın	Kayseri Bursa	
Nail CİLER	Kocaeli	
Orhan Sarıbal	Bursa	